

### บทที่ 3

#### ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด" เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ( Qualitative Research ) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ถึงความหมาย และการประกอบสร้างความหมายลักษณะของวีรบุรุษแบบอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดว่ามีลักษณะเช่นไร ภายใต้บริบททางวัฒนธรรมแบบอเมริกัน และเพื่อทราบถึงความเข้าใจและการวิเคราะห์แบบแผนการตีความของผู้รับสารที่เป็นชาวไทยว่าเมื่อผู้รับสารได้ชมภาพยนตร์แบบวีรบุรุษอเมริกันแล้ว ผู้รับสารมีความเข้าใจและตีความถึงลักษณะของวีรบุรุษแบบอเมริกันอย่างไร

ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือหลักได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ไทยในปี พ.ศ. 2544 – พ.ศ. 2545 และ จัดวิธีการจัดสนทนากลุ่ม ( Focus Group Interview ) มาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

#### 1. ประชากร

- 1.1 ภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดที่มีเนื้อหาของวีรบุรุษแบบอเมริกัน ช่วงปี พ.ศ. 2544- 2545
- 1.2 กลุ่มผู้รับสารที่เป็นชาวไทย

#### 2. กลุ่มตัวอย่าง

##### 2.1 ภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดที่มีเนื้อหาของวีรบุรุษแบบอเมริกัน

ผู้วิจัยเลือกภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดที่ออกฉายในโรงภาพยนตร์ไทยในช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2545 โดยได้ข้อมูลภาพยนตร์ในปี พ.ศ. 2544 จากนิตยสารเอนเตอร์เทน ฉบับที่ 655 # มกราคม 25 - 31,2545 และ ข้อมูลภาพยนตร์ปี พ.ศ. 2545 จาก [www.boxofficereport.com](http://www.boxofficereport.com) และนิตยสารเอนเตอร์เทน เพื่อศึกษาถึงปริมาณของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดที่ฉายในโรงภาพยนตร์ไทย ( ตารางที่ 4 / ตารางที่ 5 รายชื่อภาพยนตร์ดูรายละเอียดในภาคผนวก) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีคัดเลือกภาพยนตร์แบบเฉพาะเจาะจง ( Purposive Sampling ) จากจำนวนภาพยนตร์ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2544 จำนวน 114 เรื่อง และในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 76 เรื่อง โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่แสดงลักษณะของวีรบุรุษที่เป็นชนชาติอเมริกัน / หรือเป็นชนชาติอื่นที่ปรากฏลงในภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด ที่ภาพยนตร์ได้สร้างและผลิตโดยชาวอเมริกันได้ทั้งหมด 8 เรื่อง ซึ่งในภาพยนตร์

วีรบุรุษต้องเป็นเพศชายที่มีลักษณะเป็นบุคคลผู้ยิ่งใหญ่ด้วยพลังที่สร้างสรรค์และให้ความช่วยเหลือมนุษยชาติ หรือเป็นบุคคลที่มีอำนาจ หรือความสามารถในตนเองจนได้รับการยอมรับ โดยต้องต่อสู้กับศัตรูที่เป็นชาวต่างชาติที่ได้ก่อความวุ่นวายหรือ ก่อปัญหาให้กับสังคมอเมริกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทุกประเทศในโลก เช่น ปัญหาเรื่องสงคราม, อาวุธนิวเคลียร์หรือการก่อการร้ายโดยสามารถพบภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องดังกล่าวทั้งสิ้น 8 เรื่อง ดังนี้

- (1.) เรื่อง Pearl Harbor ( 2001 )
- (2.) เรื่อง Thirteen Days ( 2001 )
- (3.) เรื่อง Proof of Life ( 2001 )
- (4.) เรื่อง James Bond : Die Another Day ( 2002 )
- (5.) เรื่อง XXX ( 2002 )
- (6.) เรื่อง The Sum of All Fears ( 2002 )
- (7.) เรื่อง Collateral Damage ( 2002 )
- (8.) เรื่อง Bad Company ( 2002 )

### 2.3 กลุ่มผู้รับสาร

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์เลือกกลุ่มผู้รับสารเพื่อมาสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) คัดเลือกได้จากแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 18 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ดังนี้ คือ

(1) ใช้เกณฑ์เรื่อง "การใช้สื่อเป็นประจำของผู้รับสาร" ( Heavy Users ) เพื่อใช้ศึกษาผู้รับสารว่าเมื่อชมภาพยนตร์แล้วจะเลือกตีความในภาพยนตร์อย่างไร โดยใช้เกณฑ์ในการเลือกศึกษาผู้รับสารในเรื่องความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ 4 ครั้งต่อเดือน เพราะผู้ที่ใช้สื่อเป็นประจำจะทำให้ได้ผู้รับสารที่เข้าใจถึงเนื้อหาในภาพยนตร์ได้มากกว่ากลุ่มผู้รับสารที่ไม่ค่อยได้ชมภาพยนตร์

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มผู้รับสารเพื่อมาสนทนากลุ่ม ( Focus Group Interview ) โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อทราบถึงข้อมูลเบื้องต้น และทราบถึงความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ ( รายละเอียดแบบสอบถามในภาคผนวก)

(2) ใช้เกณฑ์เรื่อง "เพศ" เนื่องจากการศึกษาในเรื่องนี้ ผู้วิจัยมุ่งประเด็นการศึกษาไปในเรื่องของวีรบุรุษ ดังนั้น จึงเลือกศึกษาเฉพาะ "เพศชาย" เพราะเพศชายมีประสบการณ์ตรงกับเรื่องวีรบุรุษมากกว่าเพศหญิง จึงทำให้ตอบคำถามในการสนทนากลุ่มในเรื่องของวีรบุรุษได้ชัดเจนมากกว่าเพศหญิง

### 3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

#### 3.1 ข้อมูลประเภทเอกสาร

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลประเภทเอกสารจากห้องสมุดต่างๆ เช่น จากนิตยสารซีเนี่ยมัก, สตาร์พิคส์ และ เอนเตอร์เทน รวมทั้งจาก Website ที่เกี่ยวกับภาพยนตร์

#### 3.2 ข้อมูลประเภทเนื้อหาภาพยนตร์

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทวีซีดีที่ผู้วิจัยได้ซื้อมาเก็บไว้

#### 3.3 ข้อมูลประเภทบุคคล

ผู้วิจัยจะจัดให้มีการสนทนากลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม (ดังที่ได้กล่าวแล้วในหัวข้อที่ 2.3) โดยจะให้กลุ่มตัวอย่างชมภาพยนตร์จากแหล่งข้อมูลประเภทวีซีดี เมื่อชมภาพยนตร์ เสร็จ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการสนทนา ( Moderator ) ซึ่งจะเป็นผู้เตรียมคำถามให้อยู่ในประเด็น และได้ข้อมูลตรงกับที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ( รายละเอียดคำถามการทำสนทนากลุ่มในภาคผนวก )

### 4. การตรวจสอบข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพยนตร์ทั้ง 8 เรื่อง ผู้วิจัยจะตรวจสอบความถูกต้องในการวิเคราะห์ความหมาย และการประกอบสร้างความหมายของลักษณะวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวูดกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องภาพยนตร์อีกครั้ง

### 5. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากปัญหานำวิจัยในบทที่ 1 ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

#### 5.1 ปัญหานำวิจัยข้อที่ 1

ผู้วิจัยวิเคราะห์ภาพยนตร์ที่เลือกมาทั้ง 8 เรื่องโดยใช้กรอบแนวคิดที่สร้างขึ้นมาในบทที่ 2 โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้วิเคราะห์ความหมาย และการประกอบสร้างความหมายของตัวละครวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ด้วยตนเอง โดยวิเคราะห์ภาพยนตร์เป็นประเด็นต่อไปนี้

- (1) เล่าเรื่องย่อ
- (2) วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของวีรบุรุษ
- (4) วิเคราะห์บริบทที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์
- (5) วิเคราะห์แก่นความคิด
- (6) วิเคราะห์โครงเรื่องความขัดแย้ง

หลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ภาพยนตร์ตามหัวข้อดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจะมาตรวจสอบความถูกต้องในการวิเคราะห์หรือครั้งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อป้องกันการวิเคราะห์ที่คลาดเคลื่อน

## 5.2 ปัญหำนำวิจัยข้อที่ 2

หลังจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ภาพยนตร์ทั้ง 8 เรื่องแล้ว ผู้วิจัยจะมาศึกษาในส่วนผู้รับสารชาวไทยว่ามีแบบแผนการตีความลักษณะของวีรบุรุษแบบอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวูดอย่างไร และผู้รับสารชาวไทยมีการตีความเนื้อหาของภาพยนตร์อย่างไร โดยจัดสนทนากลุ่ม ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ทั้งสิ้น 18 คน โดยให้ชมภาพยนตร์ 8 เรื่อง ซึ่งในการทำสนทนากลุ่มที่ 1 ให้ชมภาพยนตร์เรื่อง Pearl Harbor, James Bonds กลุ่มที่ 2 ชมภาพยนตร์เรื่อง Collateral Damage, XXX, The Sum of All Fear กลุ่มที่ 3 ชมภาพยนตร์เรื่อง Bad Company, Thirteen Day, Proof of Life เมื่อชมเสร็จผู้วิจัยจะตั้งคำถามถามกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้ข้อมูลแล้วผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คนนั้น มีแบบแผนการตีความลักษณะของวีรบุรุษแบบอเมริกันอย่างไร

## 6. การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีการเขียนบรรยายเพื่อตอบปัญหำนำวิจัย ได้แยกเป็น 3 ส่วน

6.1 วิเคราะห์ความหมาย และการประกอบสร้างความหมายของตัวละครวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวูดที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากภาพยนตร์ทั้ง 8 เรื่อง

6.2 สรุปผลของการวิเคราะห์แบบแผนการตีความของผู้รับสารชาวไทยที่มีความเข้าใจในลักษณะของวีรบุรุษแบบอเมริกันในแบบใด

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษา สื่อสารมวลชนในแง่ของวัฒนธรรมศึกษา เช่น ศึกษาเรื่องการครอบงำทางวัฒนธรรมของภาพยนตร์ฮอลลีวูด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย